

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Puolustusvoimien alueellisen hallinto- ja johtamisjärjestelmän muutoksen johdosta ehdotetaan terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annettua lakia muutettavaksi siten, että puolustusvoimien terveydenhuoltoon liittyvät tehtävät siirretään sotilasläänien esikunnilta maanpuolustusalueiden esikunnille. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös puolustusvoimien terveydenhuolto-

vastuun koskemisesta myös vapaaehtoisessa asepalveluksessa olevia naisia. Edelleen ehdotetaan, että eräistä terveydenhuollon palveluista perittäisiin korvaukset valtion maksuperustelain mukaisesti.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti puolustusvoimien alueellisen hallinto- ja johtamisjärjestelmän uudistamisen kanssa eli 1 päivänä heinäkuuta 1998.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain (322/1987) 6 §:n 2 momentin mukaan terveydenhuollon alueellisesta hallinnosta ja järjestämisestä ovat vastanneet sotilasläänien sekä meri- ja ilmavoimien esikunnat. Puolustusvoimien alueellisen hallinnon uudelleenjärjestelyissä maanpuolustusalueiden tehtäviä ja vastuuta rauhan ajan toimintojen johtamisessa on lisätty. Euroopan turvallisuuskehitystä ja Suomen puolustusta koskevassa valtioneuvoston selonteossa eduskunnalle (VNS 1/1997) käsiteltiin muuan muassa puolustusvoimien alueellisen hallinto- ja johtamisjärjestelmän kehittämistä.

Selonteon perusteella puolustusvoimista annettua lakia (402/1974) muutettiin lailla 1045/1997 siten, että maanpuolustusalueiden sekä sotilasläänien tehtäviä uudistettiin. Puolustusvoimien alueellisessa hallinto- ja johtamisjärjestelmässä asetettiin maanpuolustusalueiden esikunnille keskeinen tehtävä. Maanpuolustusalueen puolustusta ja sen suunnittelua johtavan komentajan vastuuta myös rauhan ajan tulohajauksesta lisättiin ja esikunnan henkilöstöä vahvennettiin. Sotilasläänien asemaa puolustusjärjestelmässä

tarkistettiin niin, että sotilasläänit vastaavat alueellaan asevelvollisuusasioista, sodan ajan joukkojen perustamisesta, paikallispuolustuksen järjestelyistä ja johtamisesta sekä vapaaehtoisen maanpuolustustyön ohjaamisesta ja tukemisesta. Samassa yhteydessä sotilasläänien operatiivisia tehtäviä karsittiin ja esikuntien henkilöstövahvuuksia pienennettiin. Vapautuva henkilöstö käytetään maanpuolustusalueiden esikuntien ja joukko-osastojen vahventamiseen.

Edellä esitettyyn puolustusvoimien uudistettuun alueelliseen johtamis- ja hallintojärjestelmään liittyen ehdotetaan, että terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 6 §:n 2 momenttia muutettaisiin siten, että terveydenhuollon alueellisesta hallinnosta ja järjestämisestä vastaisivat maanpuolustusalueiden sekä meri- ja ilmavoimien esikunnat.

Terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla ovat asevelvollisuuslain (452/1950) nojalla puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa palvelevat palvelusaikanaan sekä sotilasvirkaan koulutettavat opiskelijat, joita ovat maanpuolustuskorkeakoulun perustutkinto-osastossa opiskelevat kadetit sekä maa-

puolustusopiston opiskelijat. Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla oleville laissa tarkoitetut terveydenhuoltopalvelut ovat maksuttomia.

Naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) 3 §:n mukaan naisten asepalveluksen lähtökohtana on, että se suoritetaan samalla tavalla kuin varusmiespalvelus sekä rinnastetaan siihen kaikissa suhteissa. Asevelvollisten sosiaalietuuksia ja terveydenhuoltoa koskevia säännöksiä on sovellettu naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavaan sellaisenaan.

Terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 3 § 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi täsmentävä säännös siitä, että naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat ovat myös puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla.

Edelleen ehdotetaan, että lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitetut muista kuin potilasmaksuista perittävät terveydenhuollon korvaukset määräytyisivät valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Voimassa olevassa laissa viitataan kumottuun valtion maksuperustelakiin (980/1973).

Terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 9 b §:n 2 momentin mukaan asevelvollisuuslain nojalla palvelvien osalta tarkastuksessa havaituista rajoituksista palvelustehtävien hoitamiseen tarkoitetut tiedot voidaan antaa asevelvollisuuslain soveltamisesta annetun asetuksen (63/1951) 66 §:ssä tarkoitetulle toimikunnal-

le. Toimikunnan tehtävänä on tarkastaa asevelvolliset, joiden terveydentilassa on tapahtunut sellaisia muutoksia, että heidän siirtämisensä asepalveluksesta muuhun palvelukseen tai päinvastoin voi tulla kysymykseen, tai jotka on havaittu ruumiinvian tai sairauden takia pitkähköksi ajaksi palvelukseen kykenemättömiksi. Myös tältä osin lakia ehdotetaan täydennettäväksi lisäämällä momenttiin viittaus naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu puolustusministeriössä virkatyönä. Asian johdosta on saatu lausunto sosiaali- ja terveysministeriöltä, rajavartiolaitoksen esikunnalta ja pääesikunnalta.

4. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti puolustusvoimien alueellisen hallinto- ja johtamisjärjestelmän uudistamisen kanssa eli 1 päivänä heinäkuuta 1998.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa 20 päivänä maaliskuuta 1987 annetun lain (322/1987) 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 2 momentti ja 9 b §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti laissa 1262/1992 sekä 9 b §:n 2 momentti laissa 1682/1995, seuraavasti:

3 §

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla ovat asevelvollisuuslain (452/1950) ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) nojalla puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa palvelevat palvelusaikanaan sekä sotilasvirkaan koulutettavat opiskelijat.

5 §

Muista terveydenhuollon palveluista niiden käyttäjiltä perittävistä korvauksista säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

6 §

Terveydenhuollon alueellisesta hallinnosta

ja järjestämisestä vastaavat maanpuolustusalueiden esikunnat sekä meri- ja ilmavoimien esikunnat.

9 b §

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalla tarkastuksessa havaitusta rajoituksista palvelustehtäviensä hoitamiseen on annettava lausunto myös perusyksikön päällikölle. Asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain nojalla palvelevien osalta edellä tarkoitettut tiedot voidaan antaa myös asevelvollisuuslain soveltamisesta annetun asetuksen (63/1951) 66 §:ssä tarkoitettulle toimikunnalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Puolustusministeri *Anneli Taina*

Laki

Liite

terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa 20 päivänä maaliskuuta 1987 annetun lain (322/1987) 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 2 momentti ja 9 b §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti laissa 1262/1992 sekä 9 b §:n 2 momentti laissa 1682/1995, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla ovat asevelvollisuuslain (452/50) nojalla puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa palvelevat palvelusaikanaan sekä *sellaiset sotilasopetuslaitoksessa sotilasvirkaan koulutettavat oppilaat, jotka eivät ole virka- tai työsopimussuhteessa valtioon.*

3 §

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla ovat asevelvollisuuslain (452/1950) ja *nai- sten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995)* nojalla puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa palvelevat palvelusaikanaan sekä *sotilasvirkaan koulutettavat opiskelijat.*

5 §

Muista terveydenhuollon palveluista niiden käyttäjiltä perittävistä korvauksista säädetään valtion maksuperustelain (980/73) mukaisesti asetuksella.

5 §

Muista terveydenhuollon palveluista niiden käyttäjiltä perittävistä korvauksista säädetään *valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.*

6 §

Terveydenhuollon alueellisesta hallinnosta ja järjestämisestä vastaavat sotilasläänien sekä meri- ja ilmavoimien esikunnat.

6 §

Terveydenhuollon alueellisesta hallinnosta ja järjestämisestä vastaavat *maanpuolustus- alueiden esikunnat* sekä meri- ja ilmavoimien esikunnat.

9 b §

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalla tarkastuksessa havaituista rajoituksista palvelustehtäviensä hoitamiseen on annettava lausunto myös perusyksikön päällikölle. Asevelvollisuuslain nojalla palvelevien osalta edellä tarkoitetut tiedot voidaan antaa myös asevelvollisuuslain soveltamisesta annetun asetuksen (63/51) 66 §:ssä tarkoitetulle toimikunnalle.

9 b §

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalla tarkastuksessa havaituista rajoituksista palvelustehtäviensä hoitamiseen on annettava lausunto myös perusyksikön päällikölle. Asevelvollisuuslain ja *nai- sten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain nojalla* palvelevien osalta edellä tarkoitetut tiedot voidaan antaa myös asevelvollisuuslain soveltamisesta annetun asetuksen (63/1951) 66 §:ssä tarkoitetulle toimikunnalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199.